

FÜGGETLEN RENDÉSZETI PANASZTESTÜLET

☒: 1358 Budapest, Széchenyi rakpart 19.

☎: 441-6501

Ügyszám: 208/2010/Pan.

A Független Rendészeti Panasztestület

69/2011. (III. 16.) számú

állásfoglalása

A Független Rendészeti Panasztestület (a továbbiakban: Testület) **panaszos**¹ 2010. május 13-án előterjesztett **panasza alapján indult eljárásban** a 2011. március 16-án tartott zárt ülésén **született állásfoglalását**

megküldi az Országos Rendőrfőkapitánynak.

A Testület megállapítása szerint a vizsgált ügyben **alapjogot súlyosan sértő intézkedésre került sor.**

A Testület állásfoglalása ellen jogorvoslatnak helye nincs.

Indokolás

I.

A panaszos 2010. május 13-án telefonon tett bejelentést a Testületnél, majd 2010. május 14-én elektronikus úton nyújtotta be panaszát, amelyet 2010. június 17-én postán, valamint 2010. június 23-án faxon kiegészített.

1) A panaszos arra kérte a Testületet panaszában, hogy vizsgálja ki a családjával szembeni támadásokat és az azzal kapcsolatos rendőri intézkedéseket. Előadta, hogy 2010. április végén, május elején (a panaszos a pontos dátumra nem emlékezett) C. községben, a helyi emlékműnél békésen beszélgetett a fivérével, amikor egy fiatalember megállt mellettük gépkocsijával és szidalmazni kezdte őket. Kérdőre vont a panaszost, hogy miért állnak ott, majd a terepjáró ablakán keresztül kiütött egy nunchakuval. A fivérét célozta meg, akit nagy valószínűséggel fejen talált volna, ha nem ugrik el. A férfi azt kiabálta, hogy megölik őket, ha nem költöznek el a faluból. Megfenyegette őket, hogy odahívja egy barátját, és „agyon löveti a panaszost és fivérét”. Ezt követően gázt adott és elindult. A panaszos és fivére meg

¹ Az Rtv. 93/A. § (8) bekezdése értelmében a panaszos személyes adatait töröltük.

akarták kérdezni, hogy miért beszél így velük, miért szidalmazza őket, a férfi azonban ekkor már telefonon hívta a barátját. Ekkor derült ki, hogy egy rendőr barátjának telefonált. Ismét ingerülten kiabált, roma származása miatt sértegette a panaszt és testvérét, és újból azzal fenyegetőzött, hogy megölik őket, ha nem költöznek el a városból. A panaszos és fivére gépkocsiba ültek és elmentek a fivér házához. Körülbelül 15 perc elteltével rendőrök érkeztek ki és kérdezték, hogy mi történt, mire ők szóról szóra beszámoltak az eseményekről. A rendőrök nem írtak fel semmit abból, amit elmondtak, mindössze annyit tanácsoltak, hogy ne menjenek arrafelé, mert „abból nekik lesz bajuk”. Ők nem mentek többet még a környékre sem. Pár nap múlva a panaszos egyik fivérének egy motoros beverte az ablakot, oda is kihívták a rendőröket, akik fel is írták, hogy mi történt.

2010. május 9-én a panaszos A. városban tartózkodott, amikor este fél 10 körül felhívta az egyik fivére, hogy azonnal menjen C. községbe a családjához, mert 10-12 autó és egy motoros megjelent a házában, és azt kiabálták, hogy megölik őket és felgyújtják a házukat, ha nem költöznek el. A panaszos hazament, majd felhívta a rendőrszolgálatot és elmondta, hogy mi történt. A rendőrszolgálat körülbelül 150 méterre tőlük megálltak, pár percig várakoztak, majd elindultak A. város irányába. A panaszos ekkor (körülbelül 15-20 perc elteltével) ismét felhívta őket, hogy jöjjenek vissza, mert halálos fenyegetést kaptak. A rendőrszolgálat ekkor kimentek hozzájuk (ugyanaz a két járőr, akik az előző esetben is megjelentek), de a nevét sem írták fel azoknak a személyeknek, akik ott voltak.

2010. május 12-én szintén megtörtént ugyanez a dolog, de akkor már nem 60-70, hanem 140-150 fő jelent meg a panaszos háza előtt. Ezek között az emberek között voltak olyan személyek is, akik a Magyar Gárda egyenruháját viselték. A rendőrök ekkor sem írták fel, hogy kik voltak ott, és semmit nem tettek. Minden alkalommal azt mondták, hogy a panaszos és családja hiába szól bárkinek, a végén úgyszemint ők lesznek a hibásak. 2010. május 13-án és 14-én újabb támadások történtek. Egy alkalommal az A. városi cigány kisebbségi önkormányzat vezetőjétől kértek segítséget, ő telefonált be a rendőrségre.

2010. május 31-én 9 óra körül újból támadás érte a panaszos házat, ekkor is hívta a rendőrszolgálatot, de ekkor ki sem jöttek. Körülbelül 20 perc múlva elmentek a ház előtt, de nem álltak meg. A panaszos hívta a 112 segélyhívó számot is, mivel a helyiek nem jöttek ki. Állítása szerint erről felvétel is készült, ott is elmondta, hogy nem érkeztek ki a rendőrök.

A panaszos 2010. június 1-jén 12 óra 30 perc körül újból hívta a rendőrszolgálatot, de az csak 15 óra 30 perckor jött ki, véleménye szerint ekkor is csak azért, mert körülbelül 15 óra 15 perckor újra felhívta a rendőrszolgálatot, és érdeklődött, hogy megtalálták-e azt az embert, aki megfenyegette őket egy karddal. Az első telefonáláskor megadták az autó rendszámát, típusát és színét, továbbá személyleírást is adtak az illetőről. Az egyik kiérkező rendőrt ekkor is felismerte.

A panaszos előadta, hogy tudomása szerint, ha valaki kihívja a rendőröket, minden esetben fel kell jegyezni a történeteket, majd azt a bejelentővel alá kell íratni. Kérte, hogy a Testület ezt is ellenőrizze, mivel ez sosem történt meg. Előadta továbbá, hogy júniusban is több alkalommal megfenyegették őket, de rendőrt már nem mernek hívni, mert a rendőrök is fenyegetik őket, amikor kijönnek.

2) A panaszos 2010. június 23-án kelt panasz-kiegészítésében előadta, hogy 2010. június 21-én éjjel 23 óra 34 perc körül telefonált a Pest Megyei Rendőr-főkapitányságra a 112-es segélyhívó számon, mivel a helyi rendőrség nem ment ki a hívására, miután fiát megtámadta

és megfenyegette körülbelül 25-30 ember a C. községbeli emlékmű előtt. Fél óra múlva a panaszos újra hívta a megyei kapitányságot a 112-es számon, mivel akkor még nem érkezett segítség. A rendőrök végül hajnali 0 óra 45 perckor jelentek meg. A panaszos fia személyleírást akart adni az őt megfenyegetőkről és szerette volna elmondani, hogy milyen autóval kergették meg, a kikerkező rendőrök azonban azt mondták, hogy őket ez az egész nem érdekli. Ezután a kijelentés után a panaszos megkérte a rendőröket, hogy adják meg az azonosító számukat. A rendőrök a kérésének eleget tettek.

Másnap, 2010. június 22-én a panaszos 10 óra 16 perckor betelefonált a Ceglédi Rendőrkapitányságra, és arról érdeklődött, hogy miképpen lehet éhségstrájkot tartani a C. községbeli Polgármesteri Hivatal előtt lévő emlékműnél. Kérdéseire azt a tájékoztatást kapta, hogy az éhségstrájkot be kell jelenteni a rendőrségen. A panaszos hangsúlyozta, hogy pusztán érdeklődött, mivel szándékában áll majd éhségstrájkot kezdeni, és azt jogszerűen szeretné folytatni. Azért jutott erre az elhatározásra, mert hónapok óta fenyegetéseket kap, rettegésben él a családjával. Már odáig fajultak a dolgok, hogy „a gyerekeket köpködik az utcán, kergetik őket, fenyegetik őket” és hiába tettek feljelentést számtalanszor, a helyzet nem változott. A helyi rendőrséget is hiába hívják, nem tesznek semmit, sőt ők is fenyegetőznek. Ugyanezen a napon, 2010. június 22-én 11 óra 55 perckor megjelent a panaszos háza előtt három rendőr, akik közül kettőt már ismert. A rendőrök azt állították, hogy a ceglédi rendőrkapitány küldte őket, és arról tájékoztatták a panaszost, hogy nem strájkolhat és „ha bármit megpróbál tenni ebben az ügyben, elvitetik a börtönbe”.

A panaszos arra is választ vár a Testülettől, hogy ez alkalommal miért mentek ki a rendőrök a házukhoz, milyen okuk volt erre. A panaszos úgy sejtí, hogy valami hazugságot találhattak ki ellene, de bármi is legyen az, biztos, hogy hazugság, mivel ő nem követett el semmilyen szabálysértést vagy bűncselekményt.

3) A Testület munkatársa 2011. január 17-én telefonon kereste meg a panaszost, és kérte, hogy küldje meg mobiltelefonjának híváslistáját a 2010. április 15. és július 15. közötti forgalom áttekintése végett. A panaszos kérdésre elmondta továbbá, hogy telefonon többször tett bejelentést a rendőrségen, a Ceglédi Rendőrkapitányságon feljelentést is tett, arra azonban nem emlékezett, hogy személyesen ment-e be, vagy betelefonált. Előadta továbbá, hogy a panaszolt esetekkel kapcsolatban vele szemben büntetőeljárás nem indult.

A 2010. június 1-jei és június 21-ei esetekkel összefüggésben elmondta továbbá, hogy nem emlékszik azoknak a gépkocsiknak a rendszámára, amelyekből a fenyegetések érkeztek, emlékezete szerint azonban a június 1-jei eset kapcsán egy Citroen típusú gépjárműből fenyegették meg őket, június 21-én pedig egy sötét Volkswagen Passatból fenyegették meg a fiát.

4) A panaszos megküldte a Testület részére a 2010. május, június és július hónapi hívásairól készült forgalmi kimutatást. A kimutatás szerint a panaszos a rendőrhírórt

- 2010. május 12-én 22 óra 4 perckor,
- 2010. május 27-én 21 órakor,
- 2010. május 28-án 16 óra 59 perckor,
- 2010. május 31-én 20 óra 54 perckor,
- 2010. június 1-jén 12 óra 55 perckor,
- 2010. június 21-én 23 óra 31 perckor, valamint 23 óra 34 perckor hívta.

A segélyhívószámot

- 2010. május 27-én 21 óra 23 perckor,
- 2010. május 31-én 21 óra 10 perckor,
- 2010. június 6-án 7 óra 50 perckor,
- 2010. június 21-én 23 óra 37 perckor,
- 2010. június 22-én 0 óra 5 perckor, valamint 0 óra 7 perckor hívta.

A forgalmi kimutatásból nem derül ki, hogy a hívott segélyhívószám a 107, vagy a 112-es telefonszám.

5) A panaszos egyúttal jelezte, hogy amikor a telefonkártyáján nem volt elegendő összeg, más személyek telefonjáról is hívta a rendőrséget, és e személyeket, valamint hívószámaikat megjelölte.

II.

A Testület a tényállás tisztázása érdekében megkereséssel fordult a rendőrséghez. A rendelkezésre bocsátott dokumentumokból az alábbiak állapíthatók meg.

1) A Ceglédi Rendőrkapitányság vezetőjének 2010. július 16-án kelt tájékoztató levele az alábbiakról számolt be a panaszos és fivére által tett rendőrségi bejelentésekkel összefüggésben. (A Testület jelen pontban eltekint azon esetek ismertetésétől, amelyekről a rendőrkapitányság külön jelentést küldött meg, illetve azokétól, amelyek a panasz szempontjából nem relevánsak.)

a) A panaszos beazonosíthatóan hat alkalommal tett bejelentést, azokra kivétel nélkül 2010. május és június hónapban került sor. A bejelentésekről minden esetben rendőri jelentés készült, amely alapján a rendőrség végrehajtotta az adott esetben szükséges cselekményeket: a rendőrök helyszíni adatgyűjtést, tanúkutatást, igazoltatást fogatosítottak. A panaszos a minden esetben telefonon adta elő sérelmeit, és sem írásban, sem személyesen nem tett feljelentést ismert vagy ismeretlen személy ellen. Az intézkedéseket a rendőrök a Rendőrségről szóló 1994. évi XXXIV. törvény (továbbiakban: Rtv.) 13. § és 24. § alapján fogatosították.

Mindegyik bejelentés nyomán intézkedések fogatosítására került sor, és a rendőrök részrehajlás nélkül jártak el. C. község területén fokozott ellenőrzéseket hajtottak végre a bűncselekmények megelőzése, megakadályozása és felderítése érdekében. A panaszosnak minden alkalommal megadták a szükséges felvilágosítást, a segítségnyújtást egy esetben sem tagadták meg. Mindig közölték vele, hogy a bejelentésről rendőri jelentést készítenek, továbbá az igazoltatások során betartották az adatkezelési szabályokat is.

Az intézkedő rendőrök az Rtv. 20. §-ban előírt formai követelményeknek eleget tettek, de a közölt adatokat a panaszos az intézkedő rendőrök elmondása alapján csupán egy esetben jegyezte fel.

b) A panaszos és fivére a panaszban említett nunchakus támadással kapcsolatban sem telefonon, sem írásban nem tett bejelentést, így rendőri intézkedésre sem került sor.

c) Sem a panaszos, sem fivére nem jelentett be olyan eseményt, hogy a lakása ablakát betörték volna, de május és június hónapban egy-egy alkalommal bejelentés érkezett a panaszos testvérének lakcíméről egy hölgytől, aki arról számolt be, hogy a lakása ablakát követ bedobták. Az intézkedésről rendőri jelentés készült és ezen ügyeket az eljárás lefolytatására illetékes C. község jegyzőjének küldték meg.

d) A kapitányságvezető álláspontja szerint a rendőri jelentésekből megállapítható, hogy a panaszos figyelmét többször felhívták arra, hogy az általa sérelmezett cselekmények bűncselekmények, valamint felhívták figyelmét a törvényes eljárásra, mindezek ellenére soha nem tett feljelentést sem szóban sem írásban, és magánindítványt sem terjesztett elő.

A panaszban szereplő cselekmények miatt rendőri jelentések alapján indultak eljárások zaklatás, illetve a panaszban nem szereplő egyik esetben garázdaság gyanúja alapján.

2) A rendőrség számos, a panaszossal összefüggő, de a panaszban nem szereplő esetre vonatkozó jelentést, rendőrségi dokumentációt megküldött. Ezen esetek egy részében a panaszos volt a bejelentő, másokban vele kapcsolatba hozható bejelentést, panaszt tettek. Mivel a Testület a panaszolt eseményekkel kapcsolatban folytathat vizsgálatot, ezeknek a dokumentumoknak az ismertetésétől eltekint.

3) A 2010. május 9-én történetekkel kapcsolatban a rendőrségi iratok alapján az alábbiak állapíthatóak meg.

H. r. őrmester 2010. május 10-én kelt jelentése szerint 2010. május 9-én 20 óra 30 perckor jelezte neki az ügyeletesvezető, hogy névtelen bejelentés érkezett, miszerint a C. községbeli emlékműnél és a hozzá kapcsolódó parkban fiatalok gyülekeznek. Az ügyeletesvezető utasította a r. őrmestert, hogy a bejelentést ellenőrizze, mivel összefüggésben lehet az előző este A. városban történt eseménnyel. A helyszínen megjelenve a r. őrmester azt tapasztalta, hogy egy 20-25 fős társaság gyűlt össze a park padjain, akik mind helyi lakosok, sokakat közülük személyesen is ismert. A helyi polgárőrségtől is több személy volt jelen, akik kulturáltan, csendben beszélgettek, italoztak. A r. őrmester kérdésére elmondták, hogy azért mentek oda, mert a helyi parkban a búcsúra készülődő vidámpark miatt nem férnek el. A társaságban tartózkodó személyek életkora 22 és 35 év között volt. Ruházatuk nem volt egységes, egy részük melegítőben és sportcipőben volt, míg mások farmernadrágban és pólóban. A r. őrmester megjegyezte, hogy a parkban tavasztól késő nyárig a fiatalok rendszeresen összegyűlnek beszélgetni, és onnan indulnak szórakozni. A helyszínen tapasztaltakat a r. őrmester rádión jelentette az ügyeletesvezetőnek, aki utasította, hogy folytassa a szolgálat ellátását.

21 óra 30 perckor az ügyeletesvezető arról tájékoztatta a r. őrmestert, hogy egy C. községbeli személy bejelentést tett, amely szerint egy nyolc fős, romákból álló társaság megtámadta, ezért a házába menekült. A helyszínre érve a bejelentő fogadta a r. őrmestert, aki kérdésre elmondta, hogy munkából érkezett haza autójával és közben a Kárpátia nevű zenekar egyik albumát hallgatta. A kapubeállóban megállt, és miközben nyitotta az ajtót arra lett figyelmes, hogy egy nyolc főből álló roma csapat fenyegetőzve feléje tart. Ekkor megrémült és gyorsan beállt autójával az udvarra majd éppen, hogy be tudta csukni a kaput az említett személyek előtt. Miután becsukta a kaput, a nyolc fő távozott. A bejelentő elmondta, hogy a faluban lakik gyerekkora óta, nincsenek ellenségei, éppen ezért nem érti, milyen okból támadtak rá.

Az említett nyolc főt a bejelentő azonosítani is tudta, személyükben a panaszost és családtagjait ismerte fel. A bejelentőnek sérülése nem keletkezett, csak nagyon megrémült, ezért értesítette a rendőrséget. A r. őrmester tájékoztatta a bejelentőt jogi lehetőségeiről, majd közölte vele a járőr mobiltelefonszámát. A r. őrmester megjegyezte, hogy a bejelentő az intézkedés során rémült volt, kezei láthatóan remegtek. A r. őrmester a helyszínen tapasztaltakat rádión jelentette az ügyeletes tisztnak.

Körülbelül 30 perc elteltével a panaszos feldúlva hívta fel a járőrt telefonon, és közölte vele, hogy „az összes szemét bőrfejűt kinyírja, aki fenyegeti a családját, és majd ő rendet tesz itt az emberek között”. Közölte továbbá, hogy már kivette a benzines kannát az autójából, és készíti a Molotov-koktélok, majd letette a telefont. A hívó számot a r. őrmester visszahívta, és megkérdezte a panaszostól, hogy hol tartózkodik, mire a panaszos közölte, hogy a R. utcában az utcán állnak és megvárják a r. őrmestert. A helyszínre érve a r. őrmestert a panaszos és hét családtagja fogadta, akik arról számoltak be, hogy megfenyegették őket. A r. őrmester a panaszost lecsillapította, majd megkérte, hogy higgadtan mesélje el, mi történt. A panaszos elmondta, hogy családjával R. utcai házában tartózkodott, amikor egy több autóból álló menet elhaladt a háza előtt és azt kiabálták, hogy „egy heted van elköltözni”. A panaszos a r. őrmester kérdésére elmondta, hogy azok a személyek fenyegették meg, akik az emlékműnél gyülekeztek, továbbá közölte, hogy „megjegyzett magának egy pár embert az ott lévők közül, és neki nincs már mit vesztenie”. A panaszos közölte, hogy az „ő családját ne fenyegetse senki, ha kell, leszurkál mindenkit, vagy ide hív 200 romát, akik majd rendet tesznek”. A panaszos hangsúlyozta a r. őrmesternek, hogy ezt valóban meg is teszi, nem csak a száját jártatja. A r. őrmester felhívta a panaszos figyelmét, hogy az ilyen magatartás nem vezet eredményre, és amennyiben problémája van, a rendőrséget értesítse.

A r. őrmester kollégájával a család utcán parkoló két gépjárművét átvizsgálta, de Molotov-koktélt vagy olyan tárgyat, ami annak elkészítéséhez szükséges, nem találtak. A panaszos elmondta, hogy nem készített semmit, de ha kell, megvédi magát. A r. őrmester a történeteket rádión ismételten jelentette az ügyeletvezetőnek, majd távozott a helyszínről.

A r. őrmester ezt követően a parkba ment, és az ott tartózkodó személyeket kérdezte arról, jártak-e a R. utca környékén. Egybehangzó válaszuk szerint a megkérdezettek nem hagyták el a park területét, mivel mindössze két olyan személy van közöttük, aki autóval érkezett, és ők közel 25-en vannak.

Ezt követően egy magát megnevezni nem kívánó személy elmondta a r. őrmesternek, hogy a teraszán állt, amikor arra lett figyelmes, hogy az utca közepén álló panaszos telefonon keresztül kiabál valakivel. Azt mondta a telefonba, hogy B. község lakóit „kinyírja és rendet tesz, és a benzines kannát is emlegette”. A telefonálást befejezve jelent meg a rendőrautó. A magát megnevezni nem kívánó személy elmondta, hogy egy ideje a teraszon állt, de a szokásosnál nagyobb forgalmat nem tapasztalt, valamint közölte még, hogy ha valaki kiabált is volna, azt hallotta volna.

A kapitányságvezető tájékoztató levelében a történeteket annyival egészítette ki, hogy a rendőrség megadta a szükséges felvilágosítást, megtette a szükséges intézkedést, kiérkezésekor közbiztonságot és közrendet veszélyeztető cselekményt nem tapasztalt, és az Rtv. 13. §, 24. §, 20. § és 29. §-ai szerint járt el.

Hozzáfűzi továbbá, hogy az esettel összefüggésben készített rendőri jelentés alapján utóbb nyomozás indult a Büntető törvénykönyvről szóló 1978. évi IV. tv. (a továbbiakban: Btk.) 176/A. § (1) bekezdésébe ütköző és a (2) bekezdés szerint minősülő zaklatás vétsége miatt. A Ceglédi Rendőrkapitányság büntügyi nyilvántartó osztályán azt a tájékoztatást adták, hogy a büntetőügy sértettje a panaszos.

4) D. és Gy. r. főtörzsőrmesterek 2010. május 12-én kelt jelentése szerint a fenti napon, 21 óra 30 perc körüli időben az ügyeletes vezető utasítására megjelentek a panaszos lakcímén, mert bejelentés érkezett, hogy skinhead-ek fenyegették meg az ott lakókat. A panaszos elmondta, hogy azon a napon nem sokkal korábban egy barátjával, annak személygépkocsijával közlekedtek C. község területén. Amikor az emlékmű közelében elhaladtak, az ott lévő csoport tagjai – akik álláspontja szerint skinhead-ek voltak – közül valaki rájuk mutatott, valamit hozzávágott a gépkocsihoz, majd azt kiabálta, hogy „megdöglötök rohadt cigányok”. A főtörzsőrmesterek a személygépkocsit megvizsgálták, azon sérülést nem találtak. A panaszos elmondta, hogy a hétvégi búcsúba 500 cigányt fog elhívni, hogy lássák a skinhead-ek, hogy nem félnek tőlük, illetve ez az 500 cigány az egész C. községbeli P. utat le fogja zárni.

A r. főtörzsőrmesterek ezt követően az emlékműhöz mentek, ahol egy kb. 25-30 fős csoport tartózkodott. A helyszínen igazoltatták a C. község Polgárőrségének vezetőjét, valamint két C. községbeli polgárőrt. Az igazoltatottak elmondták, hogy polgárőri tevékenységet, figyelő szolgálatot hajtanak végre a fenti helyen, és rajtuk kívül az arra járó, velük beszélgetni megálló emberek tartózkodnak a közelben. A r. főtörzsőrmesterek kérdésére egybehangzóan elmondták, hogy az éjszaka folyamán, nemrég valóban elhaladt ott a kérdéses személygépkocsi, de arra senki nem mutogatott, nem kiabált utána és nem dobta meg semmivel. Elmondták, hogy a helyszínen nincsenek jelen skinhead-ek, illetve azokkal C. község területén nem találkoztak. A jelentés megállapítása szerint a helyszínen tartózkodó személyek között skinhead vagy hasonló személy nem volt. A történeteket követően a bejelentő lakcímének, illetve az emlékmű környékét többször visszatérően ellenőrizték a járőrök, a bejelentő által említett skinhead személyekkel azonban nem találkoztak.

A kapitányságvezető tájékoztató levele a történeteket annyival egészítette ki, hogy az intézkedő rendőrök megadták a szükséges felvilágosítást, és az Rtv. 13. §, 24. §, 20. § és 29. §-ai szerint jártak el. Megjegyzi továbbá, hogy az esetről készített jelentést a május 9-ei események miatt indított büntetőeljárás irataihoz csatolták.

5) Gy. r. főtörzsőrmester és F. r. törzssászlós 2010. május 31-én közösen tett jelentése szerint a fenti napon gépkocsizó járőrszolgálatot láttak el. Az ellenőrzés során megálltak az emlékműnél, ahol C. község polgárőrségének tagjai láttak el polgárőr szolgálatot, és arról tájékoztatták a rendőröket, hogy az este és az éjszaka folyamán gépkocsival fognak járőrözni.

20 óra 45 perc körüli időben a szolgálati mobiltelefonon bejelentés érkezett a panaszostól, hogy nem sokkal korábban több autó haladt el a házuk előtt, és az elhaladó autók közül azt kikiabálták, „meg fogtok döglenni”. Ekkor r. főtörzsőrmester mondta a bejelentőnek, hogy éppen a szomszédos utcákban járőröznek, és az általa elmondottakra utaló körülményt nem tapasztaltak. A r. főtörzsőrmester és a r. törzssászlós azonnal a helyszínre ment, ahol a bejelentő a házuk előtt elhaladó járművekből egyet tudott leírni, forgalmi rendszámra azonban nem emlékezett. Ezt követően a helyszínen és közvetlen közelében adatgyűjtést, tanúkutatást végeztek a rendőrök, azonban olyan személyt, aki a bejelentő által mondottakat alá tudta

volna támasztani, nem tudtak felkutatni. Ezt követően folytatták a járőrözést a helyszínen és annak környezetében, amelynek során felvette velük a kapcsolatot a polgárőr, aki elmondta, hogy a panaszos által előadottakra utaló jeleket, illetve gyanús körülményt a járőrözésük során nem tapasztaltak. Ugyanakkor, amikor a polgárőrök több autóval elhaladtak a panaszos háza előtt, akkor az ott álló személyek – közöttük a panaszos és a fia –, trágár szavakat kiabáltak, és közben azt mutatták, hogy elvágják a nyakukat. A polgárőr elmondta, hogy nem tudja mire vélni az esetet, mivel az általa vezetett személygépkocsin a rászerelt és jól láthatóan megvilágított „POLGÁRŐRSÉG” feliratú fényhídról egyértelműen látszik, hogy azzal bűnmegelőző járőrszolgálatot végeznek. A rendőrök ezt követően, körülbelül 22 óráig végeztek gépkocsizó járőrszolgálatot, amelynek során gyanús körülményt nem tapasztaltak.

A kapitányságvezető tájékoztató levele a történeteket annyival egészítette ki, hogy az intézkedő rendőrök az Rtv. 13. §, 24. §, 20. § és 29. §-ai szerint jártak el. Megjegyzi továbbá, hogy az esetről készített jelentést a május 9-ei események miatt indított büntetőeljárás irataihoz csatolták.

6) H. r. őrmester és K. r. zászlós 2010. június 1-jén kelt jelentése szerint a fenti napon 15 óra 40 perckor megjelentek a panaszos lakcímén, mivel bejelentés érkezett arról, hogy megfenyegették. A panaszos elmondta, hogy családjával a házuk előtt, az utcán álltak és beszélgettek, amikor a házával szemben megállt egy gépjármű. Egy 40 év körüli, szőke hajú személy ült benne, aki nem szállt ki a gépjárműből, csak onnan kiabált, hogy „takarodjanak el innen”, és közben bal kezével az ülés mellől egy kardot vett elő, amivel az autóban hadonászott, majd kis idő múlva tovább hajtott. A panaszos biztos volt benne, hogy helyi lakos ült a gépkocsiban. A panaszos elmondta, hogy mivel családtagjaival kint állt az utcán, meg tudták jegyezni a gépjármű rendszámát. A jelentés a rendszámot tartalmazza.

A helyszínen történeteket az intézkedő rendőrök jelentették az ügyeletes tisztnek, majd a megadott rendszámot a nyilvántartásban ellenőrizték. A megadott hatósági jelzés egy Wartburg gépjárműhöz tartozik, amelyet 1992-ben kivontak a forgalomból. Ezt követően a panaszost felvilágosították jogairól, aki közölte, hogy most rendkívül elfoglalt, ezért nem tud feljelentést tenni, viszont pár napon belül megteszi azt.

Az intézkedő rendőrök meghallgatták a panaszos szomszédját is, aki elmondta, hogy a nyári konyhában tartózkodott a nap folyamán, kiabálást azonban nem tapasztalt, illetve azt sem vette észre, hogy valaki a háza előtt parkolt volna.

A kapitányságvezető tájékoztató levele a történeteket annyival egészítette ki, hogy reggel 7 órától a r. őrmester és a r. zászlós láttak el szolgálatot. 12 óra 45 perctől előállítást és átkísérést hajtottak végre, majd miután a Ceglédi Rendőrkapitányság Bünyügyi Osztályának az előállított személyeket átadták, haladéktalanul a bejelentő lakására mentek. Az intézkedő rendőrök az Rtv. 13. §, 24. §, 20. § és 29. §-ai szerint jártak el. Megjegyzi továbbá, hogy az esetről készített jelentést a május 9-ei események miatt indított büntetőeljárás irataihoz csatolták.

7) Cs. r. törzsszászlós és D. r. főtörzsőrmester 2010. június 22-én készített jelentése szerint a panaszos 2010. június 21-én 23 óra 35 perckor a szolgálati mobiltelefonra egy mobiltelefonszámról tett bejelentést, amely szerint a helyi emlékmű környékén fiának egy gépjárműből kikiabáltak, és megfenyegették, hogy megölik. A panaszos beszámolt a

gépjármű rendszámáról, valamint megjegyezte, hogy a rendőrök úgysem csinálnak semmit, ezért hívja a 112-t, illetve majd ő rendet tesz, „mert ez volt az utolsó csepp a pohárban”.

A rendőrök a bejelentésről értesítették az ügyeletes tisztet, és engedélyt kértek kimenni a helyszínre. Az ügyeletes az engedélyt megadta, és a rendőrök 23 óra 50 perckor megjelentek a bejelentésben szeplő emlékműnél, de ott nem találtak senkit. Ezt követően a település utcáin ellenőrzést végeztek, és a művelődési ház előtti parkolóban megtalálták a keresett rendszámú, szürke Volkswagen Passat típusú gépkocsit, amiben többen is ültek. Igazoltatták a gépkocsi vezetőjét, aki elmondta, hogy ismerőseivel az emlékműnél találkozott, ahol beszélgetni kezdtek. A beszélgetés közben láttak egy fiatal fiút kerékpárral arra hajtani, aki 2-3 perc múlva ugyanazon az úton kerékpározott visszafelé, akkor már telefonon beszélt. Az említett személy tőlük 15-20 méterre haladt el, de a férfi nem ismerte fel. Körülbelül 15 perc múlva figyeltek fel egy gyalogosra, aki a járdán haladt feléjük, majd amikor 15-20 méterre volt tőlük és észrevette őket, visszafordult. Ez már felkeltette az érdeklődésüket, ezért autóval utána mentek. Amikor utolérték, akkor ismerték fel, hogy a panaszos fia az. Ezután a gépkocsival visszafordultak, és megálltak a művelődési ház parkolójában, ott beszélgettek tovább, amíg az igazoltatás el nem kezdődött. A vezető elmondta, hogy egyik személyhez sem szóltak egy szót sem. Az utasok a gépkocsi vezetőjével egybehangzóan adták elő a történeteket.

Ezt követően a rendőrök megjelentek a panaszos lakcímén, ahol az utcán, a bejárati kapu előtt állt a panaszos a fiaival, és kérdésre elmondta, hogy azért állnak az utcán, mert félnek, hogy betörik az ablakot, vagy rájuk gyújtják a házat. A panaszos elmondta továbbá, hogy „ha 200 évet is kap, akkor is megvédi a családját, ő tudja mit kell tenni, majd kézbe veszi a dolgokat.” Ezt követően elkérte az intézkedő rendőrök jelvéyszámát, majd családjával bementek a házba. A ház környékét ezt követően visszatérően ellenőrizték az intézkedő rendőrök, de jogszerűtlen cselekményt nem tapasztaltak.

A kapitányságvezető tájékoztató levele szerint a járőrök először a panaszos által leírt gépkocsi felkutatásra, az abban utazó személyek igazoltatására és meghallgatására tettek intézkedést. Álláspontja szerint taktikailag helyesen jártak el, mert a szükséges információt telefonon megkapták a panaszosától, de később személyesen is megkeresték, és az általa elmondottakat jelentésben rögzítették. A kapitányságvezető tájékoztató levele szerint az intézkedő rendőrök az Rtv. 13. §, 24. §, 20. § és 29. §-ai szerint jártak el. Megjegyzi továbbá, hogy az esetről készített jelentést a május 9-ei események miatt indított büntetőeljárás irataihoz csatolták.

8) O. r. főörzszászlós 2010. június 22-én felvett hivatalos feljegyzése szerint a panaszos a fenti napon délelőtt 10 óra körül telefonon bejelentést tett a Ceglédi Rendőrkapitányság Közrendvédelmi Osztályára, miszerint éhségstrájkba kezd, de mielőtt a rendőr a körülmények tisztázását és a panaszos tájékoztatását elvégezhetné volna, lerakta a telefont. Mivel a panaszossal szemben már több alkalommal kellett rendőri intézkedést kezdeményezni, a hívást követően a r. főörzszászlós a panaszos lakásához ment, ahol személyesen hallgatta meg őt.

A panaszos kérdésre elmondta, hogy valóban ő hívta fel a rendőrkapitányságot, hogy éhségstrájkot jelentsen be, azonban amikor meghallotta, hogy ennek is szabályai vannak, lemondott róla. Azért tette volna, hogy felhívja a figyelmet a családja helyzetére, és arra, hogy az önkormányzat nem veszi meg lakásukat, pedig több zaklatás is éri őket, szerinte így nem lehet élni.

Az éhségstrájkot azért akarata bejelenteni, mert csak a törvényesség határain belül szeretne demonstrálni, de végül az éhségstrájkáról lemondott. Megkérdezte ugyanakkor a rendőrtől, hogy amennyiben felvágja az ereit, annak mi lesz a következménye, mert fel szeretné hívni valahogyan a figyelmet az őket érő zaklatásokra. A feltett kérdésre, hogy ezen szándékát komolyan gondolja-e, nevetett, és azt mondta, hogy csak viccelt, nem akar magában kárt tenni.

A r. főtörzsszázlós tájékoztatta a panaszost az önkéntes éhezés szabályairól, illetve arról, hogy amennyiben azt saját lakásban végzi, és másokat nem kényszerít éhezésre, úgy az egészség károsodás határain belül szabadon cselekedhet. A bejelentési kötelezettség alá eső körülményekről a r. főtörzsszázlós szintén felvilágosítást nyújtott, amelyről véleménye szerint magnó- vagy videofelvétel is készült, mert a bejárat kaput, amikor a szél becsukta, a panaszos mindig kinyitotta, illetve a keze végig a zsebében volt.

A panaszos sérelmezte továbbá, hogy a telefonon tett bejelentései kapcsán végzett rendőri intézkedésekről készült jelentéseket, jegyzeteket soha nem íratják vele alá. Ennek szabályairól is tájékoztatást nyújtott a r. főtörzsszázlós, és javasolta a panaszosnak, hogy menjen be a rendőrségre, és a figyelmeztetéseket követően tegye meg az őt ért sérelmek miatt a feljelentését. Ebben az esetben kaphat az iratból egy példányt, azt alá is kell írnia. A panaszos erre nem nyilatkozott, azt mondta, még gondolkodik. A r. főtörzsszázlós megállapította, hogy a bejelentés intézkedést nem igényel, mert a panaszos szándékától elállt.

9) A rendőrség a Testület rendelkezésére bocsátotta a bejelentések nyomán rögzített rádióforgalmazást, amely a rendőrség által elmondottakat támasztja alá. A 2010. május 9., 12., 22., és 27. napján rögzített rádióforgalmazásból kiderül, hogy a fenti napokon a rendőrök megjelentek a bejelentések helyszínén. A hanganyagból úgy tűnik, hogy a rendőrség komolyan vette a panaszos és családtagjai bejelentéseit. A 2010. május 12-én fogatosított intézkedéssel összefüggésben rögzített felvételen hallható, hogy az ügyeletes tiszt jelzi: „ha esetleg olyan a szituáció”, küld még embert, illetve szól egy másik járőr párnak, hogy tartózkodjon C. község környékén arra az esetre, ha erősítésre lenne szükség. Kérte továbbá, hogy a panaszos előadásáról, valamint arról, hogy a rendőrök kikkel találkoztak a helyszínén, készüljön jelentés.

III.

A panaszosi előadás alapján a Testület eljárása keretében vizsgálta a 2010. április végén – május elején, továbbá a 2010. május 9-én, 12-én, 31-én, valamint a június 1-jén, 21-én és 22-én történt eseményeket.

A Testület megállapította, hogy a rendőri fellépés érintette a panaszosnak a Magyar Köztársaság Alkotmányáról szóló 1949. évi XX. törvény (a továbbiakban: Alkotmány) 2. §-ának (1) bekezdésében foglalt jogállamiság elvéből levezethető tisztességes eljáráshoz, valamint az Emberi Jogok Európai Egyezményének 8. cikkében foglalt magán- és családi élet tiszteletben tartásához való alapvető jogát az alábbiak szerint.

1) A Testület a panaszosi sérelmek értékelése során az alábbi jogszabályi rendelkezésekre volt figyelemmel.

Az Rtv. 2. § (1) bekezdése szerint „a rendőrség védelmet nyújt az életet, a testi épséget, a vagyonbiztonságot közvetlenül fenyegető vagy sértő cselekménnyel szemben, felvilágosítást és segítséget ad a rászorulóknak. A rendőrség tiszteletben tartja és védelmezi az emberi méltóságot, óvja az ember jogait”.

Az Rtv. 13. §-ának (1) bekezdése rendelkezik a rendőr intézkedési kötelezettségéről. A hivatkozott jogszabályhely szerint a rendőr jogkörében eljárva köteles intézkedni vagy intézkedést kezdeményezni, ha a közbiztonságot, a közrendet vagy az államhatár rendjét sértő vagy veszélyeztető tény, körülményt vagy cselekményt észlel, illetve illet a tudomására hoznak. A Rendőrség Szolgálati Szabályzatáról szóló 62/2007 (XII. 23.) IRM rendelet (továbbiakban: Szolgálati Szabályzat) az Rtv. előírásait a következőkkel egészíti ki. A 3. § (1) bekezdése értelmében bűncselekmény vagy szabálysértés észlelése, valamint a közbiztonságot, a közrendet, az államhatár rendjét, a polgárok személyét vagy javait sértő vagy fenyegető veszélyhelyzet esetén, illetőleg ha illet hoznak tudomására, a rendőrt intézkedési kötelezettség terheli. A Szolgálati Szabályzat 3. § (3) bekezdése értelmében továbbá „több, egy időben szükséges intézkedés közül először a súlyosabb sérelemmel fenyegető helyzetnek megfelelő intézkedést kell fogatosítani.”

Az Rtv. 24. §-a szabályozza a rendőrség segítségnyújtási kötelezettségét. Az (1)-(3) bekezdések szerint „a rendőr köteles a feladatkörébe tartozó segítséget, illetőleg a hozzáfordulónak a tőle elvárható felvilágosítást megadni. A magánérdekek védelme e törvény alapján csak akkor tartozik a rendőrség hatáskörébe, ha a törvényes védelem az adott körülmények között más módon nem biztosítható, vagy ha a rendőri segítség nélkül a jog érvényesíthetősége meghiúsulna vagy számottevően megnehezülne. A segítségnyújtás csak halaszthatatlan szolgálati érdekből tagadható meg, közvetlen életveszély esetén csak akkor, ha a segítségnyújtás miatt több ember élete kerülne közvetlen veszélybe.”

2) A 2010. április végén – május elején történt eseményekkel összefüggésben a Testület az alábbi megállapításokat teszi.

A panaszos előadása szerint az említett időszakban, pontosan meg nem határozott napon a testvérével beszélgetett a helyi emlékműnél, ahol egy odaérkező gépkocsiból szidalmazták, megfenyegették és megtámadták őket. Ezt követően a panaszos autóba ült, és testvérével utóbbi házához hajtott, ahol röviddel ezután rendőrök jelentek meg. A panaszos beszámolt a történésekről a rendőröknek, akik azonban nem rögzítették az általa elmondottakat, és csupán egy tanácsot adtak neki, jelesül hogy kerülje el az említett konfliktus helyszínét.

Tekintettel arra, hogy a panaszos a sérelmezett intézkedés pontos dátumát nem tudta megjelölni, a Testület azt kérte a rendőrségtől, hogy valamennyi, a panaszossal vagy testvéreivel szemben fogatosított, illetve őket érintő intézkedésről készült jegyzőkönyvet küldje meg. A rendőrségi iratok azonban nem számolnak be olyan eseményről, sem olyan rendőri intézkedésről, amely a fent leírtakkal azonosítható lett volna. A megküldött dokumentumok tanúsága szerint a panaszos az első bejelentést az őt ért atrocitások miatt csak 2010. május 9-én tette.

A Testületnek tehát sem a panaszos előadása, sem pedig a rendőrségi iratok alapján nem volt lehetősége arra, hogy a sérelmezett eseményt beazonosítsa, és annak pontos időpontját, illetve a történések menetét megállapítsa.

Olyan esetekben, amikor arra vonatkozó kérés ellenére a rendőrség valamely panaszosi állításról nem nyilatkozik, a Testület a mulasztást a rendőrség terhére írja, és rendszerint elfogadja a panaszos előadását a történések valós leírásaként. Jelen esetben azonban nem arról van szó, hogy a Testület megkeresésére a rendőrség nem reagált, hanem hogy a panaszos állításának hiányosságát a rendőrségi információk segítségével sem lehetett pótolni. A Testület jelentőséget tulajdonított továbbá annak, hogy a panaszos további sérelmeivel, illetve az azon túl vele összefüggésbe hozható eseményekkel kapcsolatosan a rendőrség alapos felvilágosítást nyújtott, részletes dokumentációt, és azon belül a rádióforgalmazás hanganyagát is megküldte a Testületnek.

Ezen túlmenően a Testület felhívta a panaszost, hogy telefonjának híváslistáját a 2010. április 15. és július 15. közötti időszakra vonatkozóan küldje meg, azonban a panaszos csupán a május 1-jével kezdődő forgalmazásra vonatkozó kimutatást szerezte be. Emiatt nem lehetett igazolni, hogy e dátumot megelőzően a panaszos valóban hívta-e a rendőrséget.

A fentiekre tekintettel – mivel tehát a panaszosi állítást sem cáfolni, sem megerősíteni nem lehetett és a történések menete a rendelkezésre álló eszközökkel nem volt rekonstruálható – a Testület arra a következtetésre jutott, hogy a jelen pontban sérelmezett rendőri fellépés miatt alapjogsértés nem állapítható meg.

3) A panaszos sérelmezte, hogy amikor 2010. május 9-én este fél tíz körül kihívta a rendőrfőnököt, mivel 10-12 autó és egy motoros jelent meg a házában, akik fenyegették és szidalmazták őt és a családját, a kitérő rendőrök a háztól körülbelül 150 méterre megálltak, pár percig várakoztak, majd továbbhajtottak. A panaszos körülbelül 15-20 perc elteltével ismét telefonált, és kérte a rendőröket, hogy jöjjenek, mert a családja halálos fenyegetést kapott. A rendőrfőnök ekkor végül kimentek a házhoz, de a nevét sem írták fel azoknak a személyeknek, akik jelen voltak.

A rendőrségi dokumentumok szerint a kérdéses estén névtelen bejelentés alapján jelent meg a rendőrség 20 óra 30 perc körüli időben a község emlékművénél, ahol 20-25 fős társaság gyűlt össze: fiatalok, akik rendszeresen a parkban beszélgetnek, mielőtt szórakozni indulnának, de azon az estén a búcsúra készülő vidámpark miatt a parkban nem fértek el.

21 óra 30 perckor arról tett bejelentést egy férfi, hogy a panaszos hét családtagjával együtt rátámadt, előlük a házába kellett menekülnie. A rendőrség a bejelentőnél megjelent és meghallgatta.

Ezt követően mintegy fél órával, 22 óra körül tett bejelentést a panaszos, és elmondta, hogy családjával otthon voltak, amikor egy több autóból álló menet haladt el a ház előtt, amelynek résztvevői szitkozódtak, illetve fenyegetőztek. A helyszínre érve a r. őrmestert a panaszos és hét családtagja fogadta. A rendőrségi dokumentumok szerint a főnök kitérőzésekor nem volt tömeg a panaszos háza előtt. A r. őrmester ezt követően a parkba ment és az ott lévő személyeket megkérdezte, hogy jártak-e a panaszos utcája környékén. Egybehangzóan elmondták, hogy el sem mozdultak onnan, mivel mindössze két olyan személy van közöttük, aki autóval érkezett, és ők közel 25-en vannak.

A kapitányságvezető tájékoztató levele szerint a rendőrfőnök megadta a szükséges felvilágosítást a panaszosnak – így arról is tájékoztatták, hogy a bejelentéssel összefüggésben

jelentést készítenek –, és megtették a szükséges intézkedéseket. Fellépésük jogszabályi alapjaként a levél Rtv. 13. §, 24. §, 20. § és 29. §-ait jelölte meg.

A konkrét esetben kétséget kizáróan megállapítható volt, hogy a panaszos a rendőrségen arról tett bejelentést, hogy megfenyegették és ezzel összefüggésben rendőri segítségre tart igényt. Ez az esemény nyilvánvalóan olyannak tekinthető, amely az Rtv. 13. §-a és a Szolgálati Szabályzat 3. §-a értelmében – a III. rész 1) pontjában hivatkozottak szerint – rendőri beavatkozást tesz szükségessé, intézkedési kötelezettséget keletkeztet, hiszen jogellenes cselekmény elkövetésének a lehetőségét veti fel.

A Testületnek ezt követően abban kellett állást foglalnia, hogy ezt a kötelezettségét a rendőrség jelen esetben megfelelően teljesítette-e.

a) Ezzel összefüggésben a panaszos sérelmezte, hogy amikor első alkalommal, fél tíz körül kért rendőri segítséget, a kikerkező járőrök a háztól körülbelül 150 méterre megálltak, majd kis idő elteltével távoztak. A házhoz csak akkor mentek oda, amikor a panaszos – 15-20 perccel később – másodszor is a rendőrségre telefonált. A panaszos kiemeli, hogy mindkét alkalommal ugyanazok a rendőrök érkeztek ki. Ezzel ellentétben a rendőrök azt állítják, hogy a panaszos csupán egy alkalommal, 22 óra körüli időben kérte a segítségüket, amikor is hívására a házában megjelentek. Beszámolnak továbbá arról, hogy fél tíz körül egy másik bejelentés alapján hajtottak végre intézkedést a panaszos házához néhány száz méterre.

Noha a rendőri jelentés alapján is nyilvánvaló, hogy a panaszos legalább egy alkalommal hívta a rendőrséget a kérdéses napon, a panaszos által megküldött híváslista 2010. május 9-én sem a segélyhívó számra, sem pedig a rendőrség telefonszámára indított hívást nem tartalmaz. Ez megerősíti a panaszos azon állítását, hogy esetenként mások telefonjáról is hívta a rendőrséget, azonban a Testület emiatt a panaszos híváslistájának segítségével sem tudta feloldani a panaszos és a rendőrök előadása közötti ellentmondást, nem tudta megállapítani, hogy a rendőrök a panaszos hívása nyomán mikor érkeztek ki a házhoz, és ténylegesen mikor nyújtottak neki segítséget.

A Testületnek megküldött rádióforgalmazás annyiban a rendőri jelentést támasztja alá, hogy a rendőrök először egy névtelen bejelentést kaptak az emlékműnél gyülekező, felfegyverkezett, 25 fős társaságról, amelynek tagjai arra készültek, hogy A. városba átmenjenek és romákra támadjanak, azonban a helyszínre kikerkező rendőrök megállapították, hogy bár valóban, 20-25 fős társaság tartózkodik az emlékműnél, helyi személyekről – köztük polgárokra – van szó, akik söröznek és beszélgetnek. A Testületnek megküldött anyag azonban a későbbi eseményekkel – a panaszos bejelentésével, felkeresésével, majd az emlékműnél fogantatosított tájékoztatóval – kapcsolatos forgalmazást nem tartalmaz, így kétséget kizáróan ennek alapján sem volt tisztázható a kérdés.

A Testület a fentiek alapján nem tudott abban a kérdésben állást foglalni, hogy a rendőrség időben, vagy késedelmesen teljesítette a panaszos bejelentése nyomán keletkezett intézkedési kötelezettségét, így a panaszos tisztességes eljáráshoz való jogának megsértését nem tudta megállapítani.

b) Azzal összefüggésben, hogy a panaszos házánál megjelent rendőrök intézkedési kötelezettségük teljesítésekor megfelelő gondossággal jártak-e el, a Testület az alábbiakat rögzíti.

A jelentés szerint a rendőrök kérésükre követően meghallgatták a panaszost, majd mivel a ház előtt már nem tartózkodott senki, a helyi emlékműhöz mentek, és nyilatkoztatták az ott tartózkodó személyeket is arról, hogy tudnak-e valamit a panaszos házánál zajlott eseményekről. Elfogadták az egybehangzó válaszukat arról, hogy nem hagyták el a park területét, mivel mindössze két olyan személy van közöttük, aki autóval érkezett, és ők pedig közel 25-en vannak, majd a történetről jelentést készítettek, amely alapján utóbb – zaklatás vétségének megalapozott gyanúja miatt – büntetőeljárás indult.

A Testület a rendőri jelentés alapján – amelynek ebben a vonatkozásban a panaszosi előadás sem mondott ellent – úgy ítélte meg, hogy a rendőrök nem jártak el maradéktalan körülményekkel az intézkedés során.

A rendőri jelentés tartalmazza, hogy a panaszos jelezte: őt és családját azok a személyek fenyegették meg, akik az emlékműnél gyülekeztek. A rendőrök azonban – jelentésük szerint – az emlékműhöz való visszatérésük után az ott tartózkodókat nem igazoltatták, adataikat nem rögzítették, így utóbb nem rekonstruálható, hogy a kérdéses időpontban kik voltak jelen, ami a később, a rendőri jelentés alapján megindított büntetőeljárásban is lehetetlenné teszi, hogy ezeket a személyeket akár tanúként meghallgassák, akár velük kapcsolatban felismerésre bemutatást folytassanak le, vagy őket a panaszossal, mint az eljárás sértettjével szembesítsék.

A Testület ezért úgy ítélte meg, hogy az eljáró rendőrök e mulasztásukkal megvalósították a panaszos tisztességes eljáráshoz való alapvető jogának megsértését.

c) A panaszos a rendőrök fellépésével összefüggésben sérelmezte azt is, hogy a járőrök nem rögzítették a történeteket.

A kérdés tisztázása érdekében a Testület hivatkozik a 147/2008. (XII. 3.) számú állásfoglalásában írtakra. Az alapul szolgáló ügyben ugyanis részletes tájékoztatást kért az Országos Rendőr-főkapitányság Ellenőrzési Szolgálatától arra vonatkozóan, hogy az intézkedést fogantató rendőrnek milyen esetekben kell jegyzőkönyvet felvennie eljárásáról – akár az eljárás alanyának kérésére. A válaszlevél szerint az Rtv. és a Szolgálati Szabályzat alapján az intézkedést fogantató rendőr köteles eljárásáról jelentést készíteni. Abban az esetben ugyanakkor, ha a rendőr a büntetőeljárásról szóló 1998. évi XIX. törvény, a szabálysértésekről szóló 1999. évi LXIX. törvény vagy a közigazgatási hatósági eljárás és szolgáltatás általános szabályairól szóló 2004. évi CXL. törvény hatálya alá tartozó eljárást hajt végre, úgy az adott jogszabálynak a jegyzőkönyvre, illetve a jelentésre vonatkozó rendelkezéseit köteles alkalmazni.

Mivel a panaszolt esetben nem került sor a büntetőeljárásról, a szabálysértési eljárásról vagy a közigazgatási hatósági eljárásról szóló törvény hatálya alá tartozó eljárási cselekményre, az utóbb hivatkozott jogszabályok rendelkezéseinek alkalmazása nem jöhetett szóba. Így jelen esetben az intézkedő rendőröknek nem állt fenn jogszabályi kötelezettségük arra, hogy fellépésükről jegyzőkönyvet állítsanak ki.

Az eljáró rendőrök a történetekről ugyanakkor jelentésükben kellő részletességgel beszámoltak, így a történetek dokumentálása az arra vonatkozó előírásoknak megfelelően megtörtént. A jelentés alapján utóbb büntetőeljárás megindítására is sor került. **A Testület mindezek alapján megállapította: azzal, hogy a jegyzőkönyv felvételétől az eljáró rendőrök eltekintettek, és a történéseket jelentésben rögzítették, az irányadó jogszabályi előírások értelmében nem valósítottak meg jogsértést, fellépésük miatt tehát a panaszos tisztességes eljáráshoz való alapvető jogát nem érte sérelem.**

Szükséges azonban utalni az említett állásfoglalásban, majd a Testület 2008-as évről készített beszámolójában rögzített véleményre – és jogalkotási javaslatra – is, amely szerint a polgárok számára jogot kellene biztosítani arra, hogy felkérhessék az eljáró rendőrt az észlelt tények, körülmények jegyzőkönyvi rögzítésére olyan esetekben is, amikor az adott eljárásra nem vonatkozik olyan jogszabály, amely ezt előírja. A polgárok számára azt is garantálni kellene, hogy a jegyzőkönyvből kaphassanak egy eredeti példányt. A rendőrség által felvett jegyzőkönyv számos esetben megkönnyítené a polgároknak „jogaiknak és jogos érdekeiknek hatékony érvényesítését” [ld: 46/2003. (X. 16.) AB határozat, ABH 2003, 488.] hozzájárulva a jogbiztonság elvének maradéktalan megvalósulásához. A kérdés az Rtv. módosításával lenne megoldható, de az átmeneti időszak erre irányuló főkapitányi utasítással is áthidalható volna. A Testület újfent kéri az országos rendőrfőkapitányt, hogy fontolja meg a fenti javaslat gyakorlati megvalósítását.

4) A panaszos sérelmezte, hogy 2010. május 12-én mintegy 140-150 ember jelent meg a háza előtt, a kiérkező rendőrök azonban ekkor sem jegyezték fel, hogy kik voltak jelen, és a panaszos véleménye szerint „nem tettek semmit”, sőt azt mondták, hogy a panaszos és családja hiába szól.

Az intézkedő rendőrök – jelentésük szerint – a fenti napon 21 óra 30 perc körül jelentek meg a panaszos házánál az ügyelvezető utasítására, mivel bejelentés érkezett, hogy a panaszost és a családját megfenyegették. Kiérkezésükkor a panaszos előadta, hogy nem sokkal korábban egy barátjával, annak személygépkocsijával közlekedtek a település területén, amikor a parkban tartózkodó csoport tagjai közül valaki rájuk mutatott, valamit „hozzávágott” a személygépkocsihoz, majd fenyegetőzve szidalmazni kezdte őket. Az intézkedő rendőrök a személygépkocsit megvizsgálták, azon sérülést nem találtak. A panaszos elmondása szerint az emlékműnél lévő csoport tagjai skinhead-ek voltak.

A rendőrök – a jelentés szerint – ezt követően az emlékműhöz mentek, ahol egy kb. 25-30 fős csoport tartózkodott. A helyszínen igazoltatták a helyi polgárőrség vezetőjét, valamint két polgárőrt. Az igazoltatottak elmondták, hogy polgárőri tevékenységet, figyelő szolgálatot látnak el a fenti helyen, a jelen lévő személyek pedig az arra járó, velük beszélgetni megálló emberek. A r. főtörzsrőrmesterek kérdésére egybehangzóan elmondták, hogy az éjszaka folyamán valóban elhaladt ott a kérdéses személygépkocsi, de arra senki nem mutogatott, nem kiabált utána, és nem is dobták meg semmivel. Elmondták továbbá, hogy skinhead-ek nem tartózkodnak a helyszínen, amely állítást a rendőri jelentés is megerősítette. Ezt követően a bejelentő lakcímének környékét, illetve az emlékmű környékét többször visszatérve ellenőrizték a járőrök, a bejelentő által említett skinhead személyekkel azonban nem találkoztak.

A rádióforgalmazás azt mutatja, hogy a rendőrség komolyan vette a bejelentést. A felvételen hallható, hogy a helyszínre rendőröket küldő ügyeletes tiszt elmondja: a vezetéstől származó

bejelentés szerint a R. úton lakó egyetlen cigány családnak gárdistákkal akadt gondja. Jelzi, hogy „ha olyan a szituáció, szó nélkül küld még embert”. Kéri továbbá, hogy a panaszos előadásáról, valamint arról, hogy a rendőrök kikkel találkoztak és beszéltek a helyszínen, készüljön jelentés, mivel a fejleményekről a megyei főkapitányságot is tájékoztatni kell. Az ügyeletes egy másik járőrpárt is hívott, és kérte őket, hogy helyezkedjenek úgy, hogy amennyiben C. községben szükség van erősítésre, hamar odaérjenek.

A rádióforgalmazásból annyi kiderül, hogy amikor a rendőrök a panaszoshoz megérkeztek, a ház közvetlen közelében már bizonyosan nem tartózkodott nagyszámú ember, mivel az ügyeletes tisztnak visszajelző rendőr erre nem tesz semmilyen utalást, csak annyit közöl, hogy „most beszélünk a bejelentővel, egy pár perc és visszaszólunk, mert itt [mindenféléről] volt szó, ilyen régi akármiről. Úgyhogy tájékozódunk, és visszaszólunk.”

A kapitányságvezető válaszlevele megjegyzi, hogy az esetről készített jelentést a május 9-ei események miatt indított büntetőeljárás irataihoz csatolták.

A panaszos és a rendőrség egybehangzó előadása alapján megállapítható volt, hogy május 12-én a panaszos újfent arról tett bejelentést, hogy megfenyegették, amivel összefüggésben rendőri segítségre tartott igényt. Ez az esemény – a május 9-ei történésekhez hasonlóan – szintén olyannak tekinthető, amely az Rtv. és a Szolgálati Szabályzat fent – az állásfoglalás III. rész 1) pontjában – hivatkozott rendelkezéseire figyelemmel rendőri beavatkozást tesz szükségessé, hiszen jogellenes cselekmény gyanúját veti fel. Különösen igaz ez a megállapítás annak ismeretében, hogy a május 9-én a panaszost és családját ért inzultus miatt a hatóság büntetőeljárás elrendelését tartotta szükségesnek. A május 12-én történt események tehát ugyancsak intézkedési kötelezettséget keletkeztettek.

A Testületnek ezt követően azt kellett vizsgálni, hogy az intézkedő rendőrök ezt a kötelezettséget megfelelően teljesítették-e. A jelentés szerint miután a rendőrök a panaszos házában megjelentek, a panaszost nyilatkoztatták a történetekről, megvizsgálták ismerősének a gépkocsiját, majd pedig a parkban tartózkodó személyeket keresték fel, és az ott tartózkodó 25-30 személyből hármat igazoltattak, majd a jelen lévőkhez kérdéseket intéztek a történetekkel összefüggésben. Ezt követően pedig, az éjszaka folyamán a panaszos házában és az emlékműnek a környékét többször újra ellenőrizték, majd az esetről részletes jelentést írtak, amit a folyamatban volt büntetőeljáráshoz is csatoltak.

A Testület a rendőri előadásnak ellentmondó körülményről nem szerzett tudomást, ezért a rendőrségi iratok alapján arra a megállapításra jutott, hogy noha a rendőrök számos, az adott helyzetben szükségesnek mutakozó intézkedést tettek, ebben az esetben is mulasztásként jelentkezik, hogy – miután a panaszos arról számolt be, hogy egy nagyobb csoport fenyegetőzött a háza előtt – a házában közelében lévő, jelentős számú személyből álló csoport tagjainak kilétét nem állapították meg, és nem rögzítették, megnehezítve ezzel az egyébként már folyamatban lévő, a panaszos sérelmére elkövetett cselekmény gyanúja miatt megindított eljáráshoz esetlegesen szükséges eljárási cselekmények (pl. felismerésre bemutatás, szembesítés) lefolytatását. Erre figyelemmel a május 12-én történt rendőri fellépéssel összefüggésben a Testület szintén megállapította a panaszos tisztességes eljáráshoz való alapvető jogának sérelmét.

5) A panaszos sérelmezte, hogy 2010. május 31-én újabb támadás érte őt a házánál, amelyről szintén bejelentést tett, ekkor azonban a rendőrök ki sem jöttek. Körülbelül 20 perc múlva elmentek ugyan a ház előtt, de nem álltak meg, ezért a panaszos hívta a 112-es segélyhívó számot is. Állítása szerint a hívásról felvétel is készült, amin hallható, hogy azt panaszolta, hogy nem érkeztek ki a rendőrök.

A rendőrségi iratok szerint május 31-én 20 óra 45 perc körüli időben a járőrök szolgálati mobiltelefonján tett bejelentést a panaszos arról, hogy nem sokkal korábban több autó haladt el a házuk előtt, és az elhaladó autókban fenyegetőzve kiabáltak nekik. A járőröző r. főtörzsőrmester tájékoztatta a bejelentőt, hogy éppen a szomszédos utcákban járőröznek, és az általa elmondottakra utaló tény, körülményt nem tapasztaltak. Ezt követően azonnal a helyszínre mentek, ahol a bejelentő a házuk előtt elhaladó járművekből egyet tudott leírni, a forgalmi rendszámra azonban nem emlékezett. Ezt követően a helyszínen és közvetlen közelében adatgyűjtést, tanúkutatást végeztek, azonban olyan személyt, aki a bejelentő által elmondottakat alá tudta volna támasztani, nem sikerült felkutatni. Később folytatták a helyszínen és annak környezetében a járőrözést, amelynek során felvette velük a kapcsolatot egy polgárőr, aki elmondta, hogy a panaszos által leírt eseményekre utaló jeleket, illetve gyanús körülményt ők sem tapasztaltak. Hozzátette ugyanakkor, hogy amikor a panaszos háza előtt több polgárőr autóval elhaladtak, a ház előtt álló személyek – közöttük a panaszos és a fia –, trágár szavakat kiabáltak feléjük, és közben azt mutogatták, hogy elvágják a nyakukat. A polgárőr elmondta, hogy nem tudja mire vélni az esetet, mivel az általa vezetett személygépkocsin a rászerelt és jól láthatóan megvilágított „POLGÁRŐRSÉG” feliratú fényhídról egyértelműen látszik, hogy közfeladatot ellátó személyek végeznek bűnmegelőző járőrözést. A rendőrök ezután körülbelül 22 óráig gépkocsizó járőrszolgálatot láttak el, gyanús körülményt azonban nem tapasztaltak.

A rendőrség a Testület megkeresésére küldött válaszlevélben 112-es segélyhívó számra befutott hívással összefüggésben azt közölte, hogy arról technikai okok miatt nem készült hangfelvétel.

A panaszos hívásairól készült forgalmi kimutatás szerint a panaszos 20 óra 54 perckor hívta fel a rendőrhívót, majd 21 óra 10 perckor bejelentést tett a segélyhívószámra.

A konkrét esetben kétséget kizáróan megállapítható volt, hogy a panaszos a rendőrségen arról tett bejelentést, hogy támadás érte őt a házánál, és ezzel összefüggésben rendőri segítségre tart igényt. Ez az esemény nyilvánvalóan olyannak tekinthető, amely az Rtv. 13. §-a és a Szolgálati Szabályzat 3. §-a értelmében – a III. rész 1) pontjában hivatkozottak szerint – rendőri beavatkozást tesz szükségessé, intézkedési kötelezettséget keletkeztet, hiszen jogellenes cselekmény elkövetésének a lehetőségét veti fel.

A Testületnek ezt követően abban kellett állást foglalnia, hogy ezt a kötelezettségét a rendőrség jelen esetben megfelelően teljesítette-e.

A Testület álláspontja szerint a híváslista a panaszos által elmondottakat támasztja alá. Amennyiben a rendőrök a bejelentés idején valóban a szomszéd utcában tartózkodtak és azonnal a helyszínre mentek volna, néhány percen belül minden valószínűség szerint megérkeztek volna a panaszos házához, így a panaszosnak nem kellett volna 16 perc elteltével felhívnia a segélyhívó számot is. Minthogy azonban ez kétséget kizáróan megtörtént, a

Testület elfogadta a panaszos azon állítását, hogy első hívása nyomán a rendőrök nem mentek ki hozzá, és az is nyilvánvaló, hogy nem jelezték neki, hogy a közelben vannak és rövid időn belül megjelennek nála.

A Testület álláspontja szerint tekintettel az ügy előzményeire és a panaszos családjával kapcsolatos feszült légkörre a panaszosnak nyomós érdeke fűződött a megfenyegetésére vonatkozó bejelentést követő minél gyorsabb rendőri intézkedéshez. Erre való tekintettel **a Testület a panaszos tisztességes eljáráshoz való alapvető jogának sérelmét állapította meg annak kapcsán, hogy a panaszoshoz csak a segélyhívó számra történt telefonhívása után mentek ki a rendőrök.**

6) A panaszos sérelmezte, hogy 2010. június 1-jén 12 óra 30 körül egy karddal fenyegetőző személy miatt ismét felhívta a rendőrséget, aki azonban csak 15 óra 30 perckor érkezett meg hozzá, véleménye szerint ekkor is csak azért, mert körülbelül 15 óra 15 perckor újra telefonált, és arról érdeklődött, hogy megtalálták-e azt az embert, aki egy karddal megfenyegette őket. Az első telefonáláskor megadták a fenyegetőző személy gépkocsijának a rendszámát, típusát és színét, sőt személyleírást is adtak az illetőről.

H. r. őrmester és K. r. zászlós 2010. június 1-jén kelt jelentése szerint a fenti napon 15 óra 40 perckor megjelentek a panaszos lakcímén, mivel bejelentést tett, hogy megfenyegették. A panaszos elmondta, hogy családjával a házuk előtt az utcán álltak és beszélgettek, amikor a házzal szemben megállt egy gépjármű. Abban egyedül ült egy 40 év körüli, szőke hajú személy, aki nem szállt ki a járműből, csak onnan kiabált és fenyegetőzött, miközben bal kezével az ülés mellől egy kardot vett elő, amivel az autóban hadonászott, majd kis idő múlva elhajtott. A panaszos biztos volt benne, hogy az illető helyi lakos. A kikerkező rendőrök a gépjármű elektronikus nyilvántartásban történő ellenőrzését követően a panaszost felvilágosították jogairól, aki erre reagálva közölte, hogy rendkívül elfoglalt, ezért nem tud feljelentést tenni, viszont pár napon belül sort kerít rá.

A Testület azon kérdésére, hogy az intézkedő rendőrök a panaszos bejelentése nyomán miért csak három óra elteltével érkeztek ki a házához, a kapitányságvezető azt a tájékoztatást adta, hogy a járőrök 12 óra 45 perctől egy másik településen hajtottak végre előállítást és átkísérést, majd miután az előállított személyeket átadták, haladéktalanul a bejelentő lakására mentek.

A rendelkezésre bocsátott információk alapján a Testület a június 1-jén történt események kapcsán is a korábbiakhoz hasonló következtetésre jutott: a panaszos bejelentése intézkedési kötelezettséget keletkeztetett. A panaszos sérelme a történetekkel összefüggésben abból fakadt, hogy 12 óra 30 perc körül kérte a rendőri segítséget, azonban a járőrök csak 15 óra 30 perc körül érkeztek meg. Ezen előadással összeecseng a rendőrség válasza, amely szerint 12 óra 45 perctől kezdődően a szolgálatot teljesítő rendőrök más feladatot teljesítettek, és csak annak végeztével jelentek meg a panaszos házában.

A rendőrség a bejelentés kapcsán megvalósult késedelmet tehát a járőrök leterheltségével magyarázta. A Testület több alkalommal kifejtette, hogy az ilyen jellegű körülmények a konkrét ügyben eljáró rendőröket nyilvánvalóan mentesítik a felelősség alól, a Testületnek azonban azt kell vizsgálnia, hogy a rendőrség, mint szervezet megfelelően biztosítja-e az alapjogok érvényesülését. A közhatalmat gyakorló szervek ugyanis nem hivatkozhatnak alappal saját belső nehézségeikre az állampolgári jogok biztosításának elmaradása esetén.

Ahogy arra a Testület korábbi – 304/2009. (X. 14.) számú – állásfoglalásában is utalt, a Testület a fenti okfejtéssel összhangban kialakított gyakorlata szerint a rendőrség nem hivatkozhat alappal saját leterheltségére, munkaszervezési nehézségeire az állampolgárok alapvető jogaival összefüggő kötelezettségei teljesítése során.

Az állam intézményvédelmi kötelezettsége azt jelenti, hogy az állami szerveknek nem csupán tartózkodniuk kell egyes alapjogok megsértéséről, indokolatlan korlátozásától, hanem pozitív kötelezettségük áll fent arra nézve, hogy e jogok zavartalan gyakorlását harmadik személyekkel szemben is biztosítsák. Az Rtv. 2. § (1) bekezdése ezzel az elvvel összhangban rögzíti, hogy „a rendőrség védelmet nyújt az életet, a testi épséget, a vagyonbiztonságot közvetlenül fenyegető vagy sértő cselekménnyel szemben, felvilágosítást és segítséget ad a rászorulóknak. A rendőrség tiszteletben tartja és védelmezi az emberi méltóságot, óvja az ember jogait”.

Fentiek szerint miután a rendőrség bejelentést kapott arról, hogy a panaszos karddal fenyegetik, haladéktalan intézkedési kötelezettsége keletkezett, különös tekintettel az előzményekre, azaz a panasossal és családtagjaival kapcsolatban kialakult feszült helyzetre.

A Testület többször hangsúlyozta, elsődlegesen azt kell vizsgálnia, hogy az állampolgárok alapvető jogai megfelelően érvényesültek-e. Amennyiben nem, úgy a jogsértés akkor is megállapítható, ha a konkrétan eljáró rendőröknek nem felróható ez a helyzet. Tehát attól függetlenül, hogy a szolgálatot teljesítő rendőrök más feladatot láttak el a kérdéses időben, amely feladat ellátása szintén szolgálati kötelezettségük volt, azzal, hogy a bejelentéstől számítva három óra telt el a kiérkezésükig, **a panaszos testi épséghez fűződő jogához kapcsolódó rendőrségi intézményvédelmi kötelezettség, s ekként a panaszos tisztességes eljáráshoz való jogának megsértése aggálytalanul megállapítható.** A rendőrségnek, mint speciális jogvédelmi feladattal felruházott közhatalmi szervnek ugyanis olyan módon kell megszerveznie saját tevékenységét, hogy az élet, testi épség fenyegetettségét felvető helyzetekre kellő időben tudjon reagálni ezeknek a kiemelkedően fontos alapértékeknek a megvédése érdekében.

Fentiek alapján a Testület arra jutott, hogy sérült a panaszos tisztességes eljáráshoz fűződő joga, amikor 2010. június 1-jén tett bejelentését követően a rendőrök csak mintegy három óra elteltével érkeztek meg a házához.

7) A 2010. június 21-én foganatosított rendőri intézkedéssel kapcsolatosan a panaszos előadta, hogy azért tett bejelentést a rendőrségen, mert a fiát egy kb. 25-30 fős csoport tagjai megfenyegették, és megtámadták a helyi emlékmű közelében. Az eset kapcsán sérelmezte, hogy a rendőrség a hívására nem ment ki, ezért 23 óra 34 perc körül a 112-es segélyhívó számon is bejelentést tett. Mivel a rendőrség ezt követően sem érkezett ki, fél óra elteltével újra a hívta a 112-es számot. A rendőrök végül hajnali 0 óra 45 perckor érkeztek meg. A panaszos fia személyleírást akart adni az őt megfenyegetőkről, és szeretne volna leírni azt is, hogy milyen gépkocsival kergették, a kiérkező rendőrök azonban azt mondták, hogy őket az egész dolog nem érdekli. A panaszos elmondása szerint a gépjármű, amelyből a fenyegetés érkezett egy sötét, Volkswagen Passat típusú gépkocsi volt.

A 2010. június 22-én kelt rendőri jelentés szerint a panaszos 2010. június 21-én 23 óra 35 perckor a szolgálati mobiltelefonra tett bejelentést, amely szerint fiát a helyi parknál megfenyegették. A panaszos beszámolt a gépjármű rendszámáról, valamint megjegyezte,

hogyan a rendőrök úgysem tesznek semmit, ezért hívja a 112-t, illetve majd ő megy, és rendet tesz. A rendőrök a bejelentésről értesítették az ügyeletes tisztet és engedélyt kértek kimenni a helyszínre. Az ügyeletes az engedélyt megadta, így a rendőrök 23 óra 50 perckor megjelentek a bejelentésben szereplő emlékműnél, de ott nem találtak senkit. Ezt követően a település utcáin ellenőrzést folytattak, amely során a művelődési ház előtti parkolóban megtalálták a leírt gépkocsit, amelyben több személy is tartózkodott. A járőrök igazoltatták a gépkocsi vezetőjét, és a történetekkel kapcsolatban felvilágosítást kértek tőle, valamint a többi utastól, akik elmondták, hogy valóban a panaszos fiának nyomába eredtek autóval, mert a viselkedését gyanúsaknak találták, de amikor felismerték, hogy kiről van szó, leálltak. Ezek után az intézkedő rendőrök megjelentek a panaszos lakcímén, ahol a panaszos az utcán, a bejárati kapu előtt állt fiaival, és kérdésre elmondta, hogy azért tartózkodnak az utcán, mert félnek, hogy betörik az ablakot, vagy rájuk gyűjtik a házat, ő azonban mindenáron megvédi a családját. Ezt követően elkérte az intézkedő rendőrök jelvényszámát, majd családjával bement a házba. A rendőrök a környéket az éjszaka folyamán több alkalommal is ellenőrizték, de nem tapasztaltak jogellenes cselekményt.

a) A Testületnek elsőként abban a kérdésben kellett állást foglalnia, hogy a sérelmezett rendőri mulasztást a konkrét esetben vizsgálhatja-e. Igaz ugyanis, hogy a rendőrségen a bejelentést a június 21-ei történések miatt is a panaszos tette, a rendőri segítségre azonban a panaszos fiának volt szüksége, hiszen őt érte az újabb fenyegetés, tehát az ő sérelmére elkövetett, esetlegesen jogellenes cselekmények felderítése iránt kellett a rendőröknek lépéseket tenni.

Bár az érintett esetben a panaszos a fiát ért atrocitás kapcsán kért rendőri segítséget, a jogbiztonság követelményéből levezethető tisztességes eljáráshoz fűződő jogának érintettsége és így panaszjogának fennállása megállapítható az alábbiak szerint. Amint arra 28/2008. (VII. 9.) számú állásfoglalásában a Testület rámutatott: „A rendőr intézkedési kötelezettségének teljesítését a jogbiztonság elvének és ezzel összefüggésben a személyek tisztességes eljáráshoz fűződő jogának összefüggésében kell vizsgálni. Az Alkotmánybíróság 9/1992. (I. 30.) AB határozatában rögzíti, hogy az Alkotmány 2. § (1) bekezdése által lefektetett jogállamiság elvének nélkülözhetetlen eleme a jogbiztonság. A jogbiztonság érvényesülése nem csupán az egyes normák egyértelműségét követeli meg, de az egyes jogintézmények működésének kiszámíthatóságát is. Az 56/1991. (XI. 8.) AB határozat szerint »A jogállamiság egyik alapvető követelménye, hogy a közhatalommal rendelkező szervek a jog által meghatározott szervezeti keretek között, a jog által megállapított működési rendben, a jog által a polgárok számára megismerhető és kiszámítható módon szabályozott korlátok között fejtik ki a tevékenységüket.« Ilyen tekintetben a jogbiztonság alkotmányos követelménye szoros kapcsolatot mutat a tisztességes eljáráshoz fűződő alapjoggal, amelyben egyértelműen benne foglaltatik, hogy az állampolgárok jogainak és érdekeinek védelmében az erre jogosult és kötelezett szervek a jogszabályokban lefektetett előírásoknak megfelelően fellépnek.

A jogszabályban rögzített intézkedési kötelezettség fentiek értelmében a jogbiztonság követelményéből és az ahhoz erős szálakkal kötődő tisztességes eljáráshoz fűződő jogból fakadóan megkívánja, hogy a jogszabályok előírásainak betartását az erre kijelölt hatóságok figyelemmel kísérik, kontrollálják, továbbá a jogsértő cselekményeket megfelelően szankcionálják. Így ha egy állampolgár a jogszabályok megsértését észleli, ezen alapvető jogára tekintettel is lehetősége kell, hogy legyen arra, hogy a helyzet orvoslása, a sérelem

kiküszöbölése céljából a megfelelő hatóságokhoz forduljon, és a szükséges intézkedések megtételben bízjon.”

Az állásfoglalásban a Testület kimondta, ahhoz, hogy a valamely jogellenes cselekményt bejelentő és ennek nyomán a rendőrség intézkedésének elmulasztását sérelmező személy alapjogának érintettsége olyan fokban megállapítható legyen, amely a Testülethez fordulását megfelelően megalapozza, az szükséges, hogy a kérdéses jogsértés a panaszost személyében valamilyen módon érintse még akkor is, ha annak nem a panaszos a közvetlen elszenvedője. Ilyen érintettség többféle módon is létrejöhet. A panaszolt esetben, tekintettel a panaszos és az általa bejelentett jogsértés állítólagos elszenvedőjének (a panaszos fiának) a közvetlen családi kapcsolatára, a panaszos tisztességes eljáráshoz való joga sérelmét a Testület vizsgálhatónak tartotta, és ezért megállapította, hogy a kérdéses eseménysorra nézve a panaszos joghatályosan terjesztett elő panaszt.

b) Ezt követően a Testület az intézkedő rendőrök eljárásának jogszerűségét vizsgálta. Jelen esetben is kétséget kizáróan megállapítható volt, hogy a panaszos a rendőrségen arról tett bejelentést, hogy a fiát egy 25-30 fős csoport tagjai megfenyegették, megtámadták, és ezzel összefüggésben rendőri segítségre tart igényt. Ezért az esemény is olyannak tekinthető, amely az Rtv. 13. §-a és a Szolgálati Szabályzat 3. §-a értelmében – a III. rész 1) pontjában hivatkozottak szerint – rendőri beavatkozást tesz szükségessé, intézkedési kötelezettséget keletkeztet, hiszen jogellenes cselekmény elkövetésének a lehetőségét veti fel.

A Testületnek ezt követően abban kellett állást foglalnia, hogy ezt a kötelezettségét a rendőrség jelen esetben megfelelően teljesítette-e, ami a rendőri és panaszosi állítások közötti ellentétek feloldását tette szükségessé.

A panaszos által megküldött híváslista alátámasztja a panaszos állítását a hívások tekintetében, ugyanis a forgalmi kimutatás szerint a panaszos 2010. június 21-én 23 óra 31 és 34 perckor hívta a rendőrhívószámot mobiltelefonján, 23 óra 37 perckor, majd 0 óra 5 perckor és 0 óra 7 perckor pedig a segélyhívószámot. Sajnálatos módon azonban a hívásokról hangfelvétel nem áll a Testület rendelkezésére.

A panaszosi és a rendőri állítások között azonban egy további ellentét mutatkozott. Míg a panaszos állítása szerint az intézkedő rendőröket nem érdekelte, hogy milyen gépkocsiból fenyegették meg a fiát, valamint a fenyegető személy leírása sem, addig a rendőrök szerint a panaszos bejelentése alapján – miután ők erre az ügyeletestől engedélyt kaptak – a település utcáin ellenőrzést folytattak, megtalálták a kérdéses gépjárművet, és annak vezetőjét, valamint utasait intézkedés alá vonták, és csak ezt követően jelentek meg a panaszos házábanál.

A rendőri jelentés tartalmazza a keresett gépjármű rendszáma és – a panaszos által megadottal egyező – típusát, a gépkocsi vezetőjének és utasainak adatait, amiből egyértelmű a Testület számára, hogy a jelentést író rendőrök a panaszos bejelentése nyomán megkezdtek a körülmények felderítéséhez szükséges tevékenységet. Figyelembe véve a jelentésben foglalt intézkedésekhez (a gépkocsi megtalálása, az abban ülő személyek igazoltatása és kikérdezése) szükséges időt, a Testület reálisnak ítélte, hogy a rendőrök csak az első hívás után körülbelül egy órával tudtak megjelenni a panaszos házábanál. Megállapítható tehát, hogy ebben az esetben a rendőri intézkedés minden bizonnyal már a panaszos első telefonhívását követően megkezdődött, erről azonban neki nem volt tudomása.

A Testület megítélése szerint indokolt volt, hogy az intézkedő rendőrök az emlékműnél jelentek meg először, mivel a panaszos a bejelentése során – saját állítása szerint is – ezt a helyet jelölte meg a támadás helyszínéként. A Testület indokoltnak találta továbbá az eset hatékony felderítése érdekében a gépjármű felkutatását és utasainak igazoltatását is, ezért arra a megállapításra jutott, hogy az intézkedő rendőrök megfelelő körültekintéssel jártak el az eset kapcsán, maradéktalanul fogantatosították a szükséges intézkedéseket és a kitérkezésükig eltelt idő – figyelembe véve az ez idő alatt végrehajtott intézkedéseket is – arányos volt.

Fentiekre tekintettel a Testület megállapította, hogy a panaszos tisztességes eljáráshoz való joga a 2010. június 21-i eseménysor kapcsán nem sérült.

8) A panaszos választ várt a Testülettől arra a kérdésre, hogy 2010. június 22-én milyen okból érkeztek ki hozzá a rendőrök.

A kérdéses napon a panaszbeadvány szerint a panaszos 10 óra 16 perckor betelefonált a rendőrkapitányságra, hogy megérdeklődjék, miképpen lehet éhségstrájkot tartani. Azt a tájékoztatást kapta, hogy azt be kell jelenteni a rendőrségen. Ugyanezen a napon 11 óra 55 perckor azonban megjelent a panaszos háza előtt három rendőr, akik azt állították, hogy a rendőrkapitány küldte őket, és arról tájékoztatták a panaszost, hogy nem sztrájkolhat, és ha bármit megpróbál tenni ebben az ügyben, elvitetik a börtönbe.

A rendőrségi iratok tanúsága szerint a panaszos a fenti napon délelőtt 10 óra körül telefonon bejelentést tett, miszerint éhségstrájkba kezd, de még mielőtt a körülmények tisztázására és tájékoztatására sor kerülhetett volna, lerakta a telefont. Mivel a panaszossal szemben már több alkalommal kellett rendőri intézkedést kezdeményezni, a hívást követően a r. főtörzsszázlós a panaszos lakásához ment, ahol személyesen is meghallgatta. A r. főtörzsszázlós megállapította, hogy a bejelentés intézkedést nem igényel, mert a panaszos szándékától elállt.

Annak ellenére, hogy a panasz és a rendőri állítások között jelen esetben is ellentmondások állnak fenn, így a panaszos és a rendőrség között lefolyt kommunikáció tartalmát a Testület megnyugtatóan rekonstruálni nem tudja, az bizonyos, hogy a panaszos éhségstrájk kezdeményezésének szándékával hívta fel a rendőrkapitányságot, majd ezt követően az éhségstrájkra irányuló szándékával összefüggésben a kapitányság részéről lakásán felkeresték.

Miután az éhségstrájkot semmilyen jogszabály nem tiltja, a panaszos bejelentése olyan információt a rendőrség elmondása szerint sem tartalmazott, amely arra utalt volna, hogy a panaszos jogellenes cselekményre készül. Minthogy a panaszos még csak az éhségstrájk jogszabályi feltételeiről érdeklődött, nem merült fel olyan körülmény sem, amelyből arra lehetett volna következtetni, hogy a panaszos testi épsége, egészsége, élete veszélyben forogna. Ezért a Testület nem látta sem okát, sem jogszabályi alapját annak, hogy a rendőrség a panaszost felvilágosítást kérő telefonja után a házában felkereste.

A rendőrségnek ugyanis akkor, amikor nem a jogszabályokban előírt feladatait teljesíti, tartózkodnia kell az állampolgárok magánszférájába való beavatkozástól – legyen az bármilyen jó szándékú. **Ennek az elvnek a figyelmen kívül hagyása jelen esetben a panaszos emberi méltóságából levezethető zavartalan magánélethez való jogának megsértését eredményezte.**

IV.

A Testület a fentiek alapján arra a következtetésre jutott, hogy a 2010. április végén - május elején történt eseményekkel kapcsolatban alapjogsértés nem állapítható meg, mivel sem a panaszos előadása, sem pedig a rendőrségi iratok alapján nem volt beazonosítható a sérelmezett eseménysor.

A 2010. május 9-én történetekkel kapcsolatban a Testület nem tudta megállapítani a tisztességes eljáráshoz való jog sérelmét a tekintetben, hogy a rendőrség időben, vagy késedelmesen teljesítette-e intézkedési kötelezettségét, megállapította azonban amiatt a rendőri mulasztás miatt, hogy a rendőrök az emlékműhöz visszatérve nem igazoltatták az ott tartózkodó személyeket, lehetetlenné téve ezzel e személyeknek a – panaszolt eset kapcsán indított – büntetőeljárás során történő meghallgatását. Úgy ítélte meg továbbá, hogy nem valósítottak meg jogsértést az eljáró rendőrök azáltal, hogy eltekintettek a jegyzőkönyv felvételétől, ezért a panaszos tisztességes eljáráshoz való joga e tekintetben nem sérült.

A Testület a 2010. május 12-én történetekkel kapcsolatban is a rendőrség mulasztását és ezért a panaszos tisztességes eljáráshoz való jogának sérelmét állapította meg amiatt, hogy az intézkedő rendőrök a panaszos házában tartózkodó csoport tagjainak kilétét nem állapították meg, megnehezítve ezzel a folyamatban lévő büntetőeljáráshoz esetlegesen szükséges eljárási cselekmények lefolytatását.

A 2010. május 31-én történetekkel kapcsolatban a Testület arra a következtetésre jutott, hogy sérült a panaszos tisztességes eljáráshoz való alapvető joga amiatt, hogy a rendőrök a panaszosnak csak a második, segélyhívó számra történő bejelentését követően mentek ki a házához.

A 2010. június 1-jén történt rendőri intézkedéssel összefüggésben is megállapította a Testület a panaszos tisztességes eljáráshoz való jogának sérelmét amiatt, hogy az eljáró rendőrök csak mintegy három óra elteltével érkeztek ki a panaszos házához.

2010. június 21-ei eseménysor kapcsán a Testület álláspontja szerint az intézkedő rendőrök megfelelően jártak el, ezért a panaszos tisztességes eljáráshoz való joga nem sérült.

Végül a panaszos azon sérelme nyomán, hogy egy rendőr érkezett ki a házához az után, hogy ő a rendőrségen az éhségstrájk jogi hátteréről érdeklődött, a Testület a panaszos zavartalan magánélethez való jogának megsértését állapította meg.

A Testület megítélése szerint a megvalósult sérelmek elérik a súlyosság azon fokát, amely indokolttá teszi, hogy a Testület állásfoglalását megküldje az országos rendőrfőkapitánynak, ezért döntését a rendelkező részben foglaltak szerint alakította ki.

Budapest, 2011. március 16.

Dr. Juhász Imre
elnök

Dr. Kozma Ákos
elnökhelyettes

Fráterné dr. Ferenczy Nóra
testületi tag

Dr. Féja András
testületi tag

Dr. Kádár András Kristóf
előadó testületi tag

FÜGGETLEN RENDÉSZETI PANASZTESTÜLET